

Економіка: зб. наук. праць.– 2011 — №1(009). — С.33—41.

3. *Колісник О.П.* Механізм державного управління науково-технічним та інноваційним розвитком регіонів України/ О.П. Колісник // Економічний часопис XXI. — 2011. — №9—10. — С. 51—53.

4. *Савченко В.Ф.* Регіональна економіка: навч. посібник. — 2-е вид., доп. і перероб.— Чернівці: ЧДІЕУ. 2013. — 196 с.

Качан Є. П., к.е.н., професор,
завідувач кафедри управління персоналом
і регіональної економіки Тернопільський національний
економічний університет, м. Тернопіль

РЕГІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ПОДОЛАННЯ ДЕПРЕСИВНИХ ПРОЦЕСІВ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ЕКОНОМІЦІ

В умовах економічної кризи депресивні процеси спостерігаються в усіх регіонах України. Власне депресивність, як поняття інтегральне, включає такі її різновиди: економічну, демографічну, екологічну та соціальну. Сьогодні депресивність розглядається як сукупність негативних процесів, що зумовили занепад економіки переважної більшості регіонів і проявляється у зменшенні обсягів валового регіонального продукту, зниженні зайнятості населення і рості безробіття, погіршенні економічної ситуації і фактично зниженні рівня життя населення.

Реалізація заходів, щодо подолання депресивності окремих регіонів може ускладнитися процесами децентралізації владних відносин, формуванням нових спроможних територіальних громад.

Однак, сьогодні першочерговим завданням є відновлення економічного потенціалу регіонів, створення нових робочих місць, забезпечення росту доходів населення і призупинення процесів депопуляції населення та зменшення масштабів його еміграції.

Так, в Тернопільському регіоні проектом адміністративно-територіальної децентралізації передбачено формування 39 спроможних територіальних громад на базі 17 адміністративних районів області і м. Тернопіль. Згідно Методики формування спроможних територіальних громад яка, затверджена Кабінетом Міністрів України від 8 квітня 2015 р., кожна з новоутворених територіальних громад повинна самостійно, або через відповідні

органи місцевого самоврядування забезпечити належний рівень надання послуг зокрема у сферах освіти, культури, охорони здоров'я, соціального захисту, правопорядку, житлово-комунального господарства з урахуванням кадрових ресурсів, фінансового забезпечення та розвиток інфраструктури, тобто органи місцевого самоврядування фактично дублюватимуть органи теперішніх районних державних адміністрацій, але чисельність працівників в органах місцевого самоврядування може зрости в два рази, що вимагатиме додаткових коштів на їх утримання.

Разом з тим, згадана Методика лише в *розділі III пункті 3*. передбачає фінансування потреб територіальних громад з місцевого бюджету. Правда в цій Методиці відсутній механізм формування бюджету територіальної громади, але в Законі «Про добровільне об'єднання територіальних громад». (ст. 10) передбачено лише надання фінансової підтримки і субвенцій добровільному об'єднанню громад. Очевидно цей механізм має бути прописаний в змінах до Бюджетного і Податкового кодексів які, ще треба розробити і затвердити Верховною Радою України.

В Тернопільській області для подолання економічної депресивності необхідно відновити виробництво на підприємствах харчової і легкої галузей промисловості, сільськогосподарського машинобудування, електротехнічної, радіотехнічної, будівельної галузей. Адже в області припинили свою діяльність половина цукрових, спиртових, молоко і сир заводів. Пустують приміщення двох м'ясокомбінатів, комбайнового заводу, бавовняного комбінату. Парадоксальним є факт, що більшість діючих підприємств харчової промисловості зареєстровані за межами області, а в обласний і місцеві бюджети платять хіба що податок за землю.

Відновлення економічного потенціалу регіонів повинно відбуватися і за рахунок:

- ефективного використання природних ресурсів: земельних, лісових, водних, енергетичних;
- нарощування обсягів виробництва аграрної сировини: зерна, кукурудзи, цукрових буряків, овочів, м'яса, молока і на цій основі відновлення промислових потужностей по переробці аграрної сировини;
- створення аграрної біржі, ліквідація посередників, активізація діяльності споживчої кооперації;
- максимальне сприяння розвитку малого і середнього бізнесу шляхом максимальної ліквідація перешкод у його розвитку, вдо-

сконалення нормативно-правової бази, застосування податкових пільг, мінімізація ставок за кредитні ресурси;

- масове залучення населення до внутрішнього інвестування проектів розвитку малого і середнього підприємництва під державні гарантії;

- створення максимально сприятливих умов для залучення зовнішніх інвестицій в аграрний сектор, сільськогосподарське машинобудування, будівництво доріг;

- в області варто вивчити питання будівництва цементного заводу, оскільки тут є запаси сировини і великі потреби в цементі для будівництва і прокладання якісних автодоріг, а також сміттєпереробного заводу.

Зазначені пропозиції дали б можливість знизити рівень безробіття в області, підвищити доходи населення, оскільки область займає останнє місце серед регіонів за рівнем середньої заробітної плати найманих працівників. Ріст обсягів валового регіонального продукту дав би можливість поповнювати обласний і місцевий бюджети і таким чином збільшити фінансування соціальних програм направлених на розвиток охорони здоров'я та зниження смертності населення

Література

1. Статистичний щорічник Тернопільської області за 2013 р. Головне управління статистики у Тернопільській області. — Тернопіль 2014.

2. Закон України Про добровільне об'єднання територіальних громад (ВВР), 2015, № 13, ст. 91).

3. Про затвердження Методики формування спроможних територіальних громад (Кабінет Міністрів України, Постанова від 8 квітня 2015 р. № 214 м. Київ).

Стеченко Д. М.,

д.е.н., професор,

Національний технічний університет України «КПІ», м. Київ

ІМПЕРАТИВ АКТИВІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

Економічний успіх соціально-економічного розвитку регіонів у ринкових умовах значною мірою залежить від здатності генерувати нові ідеї, створювати і розповсюджувати нові інноваційні продукти, послуги і розробки, тобто реалізувати інновації. Викор-